Ա Զ Գ Ա Ս Է Ր

ԱՍՏՈՒԱ՛Ծ ՈՐՊԷՍ ԶՄԱՐԴ ԵՐԿՆԻՑ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԵԱՑ.

ՀԱՏ. Գ. ԹԻՒ 72. ԿԱԼԿԱԹԱ 1846 Դեկտեմբեր 26.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ԿԱԼԿԱԹԱ

ՓՈՒԹԱՄԱՅ ծանուցմանց ասատանօք, զի է 65 թիւ Աֆրիկեայ կղզեա-կեայն ի մէջ Մաւրիտիոս, անկանի ընդ 20 աստիճանաւ և 30 րոպէիւ հարաւային լայնութ., և ընդ 57 և կէս աստիճանաւ երկայնութեան յարևելից Աֆրիկէի հանդէպ առ Մադագասկար և Բուրբոն կղզիս, և է տեղւոյն այն կղզի զոր Լուսիտանացիք կամ Փորթուգալք Սերնէ կոչեցին: Բայց յամի Տեառն 1598, առեալ զնա Հոլանդացւոց՝ կոչեցին Մաւրիտիոս, յանուն Մաւրիտիոսի Իշխանին Օրանժայ: Զոր յամին 1712 կալան Գաղղիացիք և կոչեցին Isle de France, այսինքն Կղզի Գաղղիոյ, և զոր այժմ ունին Անգղիացիք, և կոչեն Մաւրիտիոս Mauritius, և ոչ թէ Աշխարհն Մաւրիտանիոյ, Մարոկոյ կամ Մորայ, որ կայ յարևմտից Աֆրիկեայ:

– ՏԵՍ. Աշխ. Մաս Գ. Երես. ԷԼ584.

—Յայտարարութիւն ինչ որ գնաց թէ Կառավարութիւն Ա. Հնդկաստանի վճռեալ է յաւելուլ 100. Զօրաց առ սահման մարզ ի վերայ Աֆղանի Մարզաց: Այս յառաջադրին և ըստ ժամանակին յայտարարութեան վերջ ձեռնարկել զԿառավարութիւն ևս ի զօրաց առաւել զօրս յարգոյ ժողովրդեան յառաջնում նաւացի առաւելութեան մարզին Աֆղանի: Մեծ շարժմանց գրէի յաւելու Տէրութիւն անդուրս առաքեալ զօրս ընդ կամ 200.000 ռուփիս՝ առանց վերակարգի, կամ ունելի պաշտօնատարի: Յանխնայս անցեալ հինգ կամ վեց ամսոյ յաւելուլ է ոչ յաւելեալ բազմաց Աֆղանի ի մի հաւաքել մինչ

ցորեն հարիւր, և որովհետև ամի ամի 20.000 ոսկեաց Եփփոնից Մալթայ մտանեն այսօր, ի միջոցի այս տակաւ առաց մերձ 6000.000 մարդն ի գանձարան ակրութեան։ Յայտնի կոզութեանց վաճառուն Եփփոնին Կառավարութիւն՝ պայծ երկեւ, զի և զճանապարհն ի մէջ առնեալ՝ տարեկան մաքս ամփոփեն յուռաջն կայ ամի՝ հասանել ցերկուս և կէս միլիոն Ոսկեղէն ամսոց։

— Ի ժողովն երկրորդ մանկոյս Անգղիացւոց Եպիսկոպոսն Մանչեստրոյ, որ առաջնորդն Եպիսկոպոսի մայրաքաղաքին՝ եղ առաջարկութիւն թերթածոյ և չանեմարձակութեանց. և Մանչեստր Եպիսկոպոսն և մնաւ այսր ի վիճակ իւր՝ ի 14 երրորդ ամսոյս՝ նախագահութեամբ որոշեմք և վասն հաւաքման յուզեր ի Կրթարանի եկեղեցականերուն հրատարակեաց զանազանծութիւնս այսորինակ յայտ առնելով ան պաշտօնեայս Իշխանին Իրաւագիտութեան, յուսալով թէ և Եպիսկոպոսն ընթեռնէր ի նոյն միտս, և առաջարկեր զհադանօթարձակութիւնս։ Բայց ի դուրս խօսեցան յետագիր առն. «Այս աՀեղագոչեւն նշան յարդարեաց չէ այնքան մեծագին, մինչ համարել թէ Ընկերութիւն Ընկերեան Հոգևորականի խնայէր զայն ի Հովիւր Տեառնէն. զի Հայրն թէ ծախեր վասոյս երկուց և եթ ռուփեաց։ Բայց հարուստ բարւոք եւ ասել։ եթէ առաջարկեր Եպիսկոպոսն այսթս, Ինչ ասել ի հասանել իւրում ի յանկոյց անդր՝ ըստ օրինակի Ըսաբերդի Սրբոյ. թէպէտ և ոչ յիշեցէ, թէ յուսոյս Ընկերոյց գլուխ մնացեալ անմահից էր յաշխարհի, Իւ րստ որում հակառակութիւն քարոզիչ Պատուական Եպիսկոպոսս մերոյ ի բանակս։ քաջայայտ իսկ է։ Ուրեմն զի և այսօրէն ի բազի՝ ոչ այնքան համաձայնանանեն։ Ուրախ լինելոց խնամոց գոհերն երկիգանօթարձակութեան վասն Եպիսկոպոսաց, քանզի եթէ ոչ զՕ որաղեան օգջունէր զնոսա, ոչ աւելի առնէր՝ քան ի մէտ արկանել նորա գեւրապաշտօն. բայց Եպիսկոպոսն անկ էր ընդդիմութիւն հակառակ գանգատաց և երդմնոց։

— ԼՕՆԴՕՆ. Գրեն ի միոյն գաւառաց՝ թէ պահապա թիւն ԹԴ է ի Պատար Փանջապայ՝ վասն նոր սահման բերդակի, և Թեղէա յեղակարարք Մերզափայոց և Կանդիրաց գաշնակէր եղեն զնել մերձ զեօթն և տասն հազար լաեր. բայց դիրքն և յան ոչ գտանէին, զի երկրաչափն վտանգաւորէ հաւաքեալ զնորն յերկիրապարծաց անտի, խառնեն ընդ հողս, և այնպէս ապաւինեալ վճարեն։

— Պատմի եւ՝ թէ Լուրայեցի զունդ մի գորալ ի չուել խուռն զՄէլիքերութաւ, պատահեալ եւ ի դիւրեւի զհրացան մի և զարկ՝ որ պարունակէր ոսկի 300, և յաւելուածոյ պատեալ ղարկէր պատարկ և ընկեցիկ, հրամանաւ Օրդուբեանին յուղարկ հար զաւանն. և զայն անգս անցեալ ընդ քեանկիշո նորա՝ զորս անցուցեալ էին եւրեւթ ընդ ճանկչաց Բերքթայրութեան Բայց այս ի կանոնաւոր զորս զտրումոյ՝ անհաւատալի իմ թուի մեզ։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆ

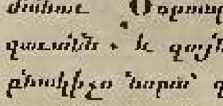

Լսեմք զի Հետերողական Շոգենաւ, անուանեալ զԹագուհին ի Ոսկեղ, Հովիտ ի Մարաս, Սեյլոն, Ադէն, անկեալ յաւուր Հինգշաբթու, ի 7 երրորդ ամսոյ սաւաշխիկս անդոյն Ճանկեալի. Զնի

տուօքի և Յնտանիք փոխարան գրոց՝ յուսոյ ուրախութեան ի Տէրունդուոմն նո- ւին ամսոյ ։

ԹՈՒ · ՏԷՅԼԸՐ

Պետ Անգղ. Քնէրալ

Դէկ 15 · 1846

ՓՌԱՆՍԱ

Գրեն ի Պարիզոյ 7 Թուով Դեկտեմբերի ամսոյս՝ թէ Լորդ Հարդինկ Փոխարքայն Ա. , Հնդկաստանի հաս ի Բրիտանիա ի Հնդկերպարգուոդ նոյն ամսոյ և ի 6 Երրորդուեան ժոգ դաջն պէս առ Ընհրուժով , և ի Լահօր ։ ուր նոստ Գերոյն կամ տանեսն յորում էին և երեն երի գորապետք Անգղիացւոց ի քննութիւն առաջնորդ Շէր Սինկ Խանոսդենոյ , և դատ ։ զի նա զգացու թեամբ Մոհամ Լալ Միհինգ ընդդէմ եկաց իշխա- նութեան Կառավարինոց Թագաւորին Փանջապայ ։ Օ այս խորհրդ. տեսնել պա- հէ Լալ Սինկ և զրկելոյ եւ է ի նա- խարարապետական դաշէն ։

Սովորար Լինա սենկ , որ այժմ ի Բնարիս քաղաքի բռնանոսց Ձեռ- նութեան և արդեանց եկեղ պատո- ղեալ , խոր նա արժանի այնմ պաշ- տաման՝ Հրամայեցաւ յանդիման լի- նել Գերոյին , և յանձնել Լալ սինկոյ ։

Օրք Երփամանցւոց ձմերեալ են ի Մինտ Սեր ։

ՄԵԾԻԲՍՕ

—Լ ՈՒԾԵ զի Տէր Նփիկոյսյա Տէր Յարութիւնեան ժողովոն Սալ- բառայ յեղեալ իրավոմ յանուցաւն ձեռնադրեա ի Բազմեայսեւյ ի Սալ- բա՝ կարգադրեալ յաւագական Կաւ- քանեաց ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

—Մտուխութեան հրատարակեսցի զի Սերգոյն Տէր Յովհաննէս Սա- բեննոց Բռուսկեպոպոսոփ Երեմիա- կոսոն և Երզկեան՝ յետ առաջին ըն- Ժամի , որ ընդի կոչում զորոյ գաղթականաց առջի մի բայ Գնոր Պռ- զու՝ բանս թեամբ մնչեալ էր ի ձեռս ողջոցեց ։

—Բնեկկապատար ու բաղխումթեամբ հրատարակեսի նաև՝ զի Երեգաղճա- փով Թագաւորին Պարսից յասույ հարստեալ Աթումաստանեն եւրոյ՝ երբ. քրօճ տալու գէով ի վրան տեղ Հայոցս Հրաւիրեալ , Ժա- ժամամն՝ Հայ փոխարխան անդ ոչ՝ Պարսն Պ մէջ. Մաքիլեններն մա- տոյց օրաստրաց Մեծութեան նորա զմեծագին զանկաւոր ժամացոյց մի , զոր մեծու բարեհաճութեամբ ըն- կալեալ Թագաւորին եւ շնորհակալ Արքունի փարագոյն զանան Պար- սկաստն ի վերոյ՝ և այնպէս մատու- ցանել Խոսրով Մեծութեան ։

Երժան էր արդարև Թագաւորին Պարսից կեալ զանոն այնքան չեկ և անհասանելի՝ յարամամ ի ծոց իւ- րում , թէ մամն արժանեաց դրա- գետորին , և թէ մամն պերճ յի- շատակի նախահօրց նորա ։

—Գրեան հասին առ մեզ ի Պատուե- լի Գործակալոց Բրստանեան Ըն- կերութեանն՝ որ ի Նոր Ջուղա և ի Բուշեր ՄՏկգեան ոչ բաժանեցան , որպէս տեսանեսք , սակայն ասկա- ւէն ոչ մեծամեծ նախկինք ։ մի զի զեռ բաղձաբեր ծառայութիւնք մեր հաջոր. թէ հանեալ կենն՝ ուր հարկն էր , ուստի անեկաբեռլ պարտ էր մեզ ։ Լու եկեղոյ՝ զի եթէ Պատուելի Հայրէնակիցք մեր ընկե-

չեալ և ընթեռնուն զՄեսրոպեան և զՆոցաբանեալ հարկեւորս [illegible] մեզ թէ նոքօք իսկ յայտարարել՝ ծանուցեն [illegible]՝ յաւելեալ՝ և զ յաղթ Ուղղափառս [illegible] ։ զի Մաշտոցն յիշատակաւորեալ է [illegible]՝ որ պատուէ զանուն իւր՝ [illegible] է՝ որ զործեսցեն [illegible] չըննաւորեն. և ոչ իսկ բանադատ [illegible] այն ։

Յաւիտեան [illegible] [illegible],
[illegible] ի [illegible] [illegible],
Որում [illegible] [illegible],
Թէ ի [illegible], թէ [illegible] ։

ՓՈԼԻՍ

Արքունի ուսումնաթեանն քաղաքիս [illegible] [illegible] Ընթացաւորան, զոր և նա հանեալ է ի [illegible] Ա[illegible], մի զի ծաղիկ [illegible] [illegible] Այդի [illegible] Յարութեան Գաբրիէլին Տառեան. և երկրորդ՝ զի Սեւան Հայոց Այ[illegible] համադրօրէն [illegible] ի վերայ նորա և նանանեայ մեծագործութեան ։

«Սիրելի Յարութիւն Գաբրիէլն Տառեան ազնիւ [illegible] [illegible] ի Փարիզ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. և Օրագրին [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ։

Ուսումնութիւն է մեզ [illegible], զի մեր [illegible] և [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ի [illegible] [illegible] Փարիզու ի վերայ [illegible] [illegible], [illegible] և [illegible] [illegible], և [illegible] [illegible] (B. S.) կամ Վ. Մ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Որով [illegible] [illegible] և [illegible] [illegible] ։

Սա ի [illegible] [illegible] ի Փարիզ այս երկու [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], և [illegible] [illegible] [illegible] ։

[illegible] է մեր Ազգն [illegible] [illegible] », և [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ի [illegible], [illegible] և [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] մեզ ։»

ԱՆԳՂԻԱ

Գրեցեալ է յայսմ ամսոյ խառ[illegible] [illegible] Օքսֆորդին Այնմեկեայ [illegible] Թագաւորագին Գաղ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] և [illegible] որ ի մէջ երկուց [illegible] [illegible] [illegible] Գեւորգ Գաղղիացւոյ և Փառամարտն Անգղիացւոյ. յորոց մին Հայոցն հարուստ շահեցաւ [illegible] [illegible] և մի [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ։

ԻՐԼԱՆԴ

Ի քանի ամսոյ հետէ՝ հեղձամղձուկ լինի օգ և [illegible] հարկանի՝ հայեցեալ ընդ [illegible] Անգղիացւոց ի յետին մեծանի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] որ համանգամայն [illegible] ի [illegible] [illegible] և [illegible] ի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], և ոչ [illegible]. Անձնային ազգի [illegible], [illegible] թէ և [illegible] մեզ [illegible] Բրիտանիոյ Աղեգեան Բնակչաց, և ի մէջ մեր [illegible] [illegible] Համբոյ՝ [illegible] հաւատակցութեան և Անգղիոյ [illegible] հայրենակցութեան, [illegible] [illegible] ի վերայ կան Անդա[illegible]՝ [illegible] [illegible] [illegible] ի Թիկնանս հասանել [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ի [illegible] Անգղիկ՝ որ պահէն զմեզ [illegible] յաջողելեալ [illegible]. Պարտ և արժան է [illegible] [illegible] [illegible] և [illegible] [illegible] զոր [illegible] [illegible] [illegible] և [illegible] [illegible] [illegible]. և [illegible] ի Թիկնանս հասանել ի սէր Աստուծոյ՝ որ [illegible] [illegible] մեր ։

Թեւոզէս հանգուցեալ Սրբա-

զան փառս Հառլեմայ յաղէտս յան-
ցեալ ամի Հրկիզելոյն ։ Օ մեւանեւոյ ո-
բաշուեն սրոյ, և այս ոչ շատ Հա-
ւանելի զործով բերով Իւ և Քռ-
սքինակ Թիւղաշխարհի ամեային երկրք
՛Ջուն.Ինդ.ք Սրոյ Լուսաւորչին մերոյ
մեք 'ի լաւագոյն եւ յորինակի Հայ-
եցուք 'ի ՏԷՐ մեր ՅԻՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ, և ազդ ազգաց և սե-
ռնդեանեղ՝ որպէս և եղբս, ամենեքին
սատքին լիցուք անխնդեր մատուցա-
նել Հնա.որ Քրիստոնէից երկրաց
մերայոցսպառնախոտ Հաւատոց մերոց ։

Ոչ սակաւ պղտորութեամբ ըն-
թերցաք գՃառուածն մակագրեալ
ՔՐԻՍՏՈՍ ԲԱՆԻ ՈՉ ԵՂԵՆ ԶԳԱՑԵՐ
յԷջ 483 ԴԱՍԻՆ ... անուանեալ Շա-
բաթաթերին, զի ուրեմն ճշմարիտ,
այնքան և անգութ երեւեցաւ մեզ ա-
ռաքելութեանքն, որ 'ի ժամանակի
նեղութեան վախճանակ զմի սպառա-
Հացի կարկառելոյ՝ 30.000.000 չափ
զեռանի ցուցանէ, զի մշակեալ և կե-
րակրեցին ։ Այսպիսի բարեՀոգի
խորՀուրդ սրտին էր սոսլ, յոր ժամ
ախոյեան կամ՝ ... իւր նը-
մին կուշտ լինէր, զաղտ ոչ մեծ
մխար, և ոչ զմեծ Հոգի գաւշակել
կարեն ։

յԱմսոյս 24 էն տեսութիւն Իմպ-
լիշմանին՝ յաղագս աղօթից Իմփեկի-
ւոյ առ Աստուած՝ վասն ժողովրդ-
եան Իռլանդայ՝ որժանի է ա-
կնգրել որդարի 'ի սիրտ ամենայն
Քրիստոնէից ։ Օրինակէաք երեւ
տեղին նշելէր մեզ ։

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

Տեղեկութեամբ ընթերցաք, թէ աՀեղ
մրրիկք յարուցեալ պնոլերկրօք ա-
րար աւերածս, վասնկ մեծ Հասուցին
զերէթէ ամենայն նաւաց ։ Ոէ 'ի նա-
ւոյանց Իսակ Ոէին նաւուն, որ 'ի

՛Նոր Եօրկայ նաւք գնալ 'ի Սատանայ
ընթեռնու մրօրինակ զայս ։ "Աչքահարին
է մեզ յարոչ գաղափար և 'ի Հաշխ-
ամեղ պանՀղալին կրյուսս կենաց և
ապրանց միանդամայն, ոսկաւ. ինչ
'ի վատնգ արկանելը զանձինս, եթէ
ակցեմք թէ և ոչ գտեալ մի 'ի
ընկերաց նաւաց անտի գերձաւ ա-
ռանց մեծաց վնասուց ։ Ուրանոր բա-
զումք են այնք էին՝ որ զկամքին սու-
զան ։ Ամբաւք ատ. ենք ։ Ակատա-
կլ.ք, և՝ այսկայլ ընկերք և կատուք
նաւաց լուղացեալ լինի Ջուր ծովուն
շուրջ զմեզ՝ Հաստատուն գգուշութեամբ
մեր ։

ԼԱՄԱՐՏԻՆԱՅ

ԶՀԱՅՈՑ

Հայ Մեղու ․ Շաբաթաթերթեան Թիւ 66 էջ 113

Այն ինչ ասեմ, պատմեսցայ մեծաւորի ուժեմն
Հայոց՝ որ 'ի Գաղղիա, այր երեւելի և մեծազի,
որ կարգեալ է յեւրոպէ՝ զլուխ ազգի իւրոյ 'ի
ժողովրդականն խորՀրդարանին՝ որ կառավարէ այժմ
զՓարիզ ։ Թէպէտ և չէ Թողեալ սոյա երբէք
զՓառանաց, սակայն և այնպէս ուժի սորա և
Լամարտինի մէջ զրագրականութեան ...
բարոյ, եւ ամենայն զՀայաստանի, նաև զ յատա-
կացինութեան մարդկային մտաց առՀասարակ 'ի
մերոյս դարու ։ զխոնարհութեան նորայ եւ ...
թեանց, և զՀաւատարմութեան քաղաքական-
նութեան՝ որ լինելոց է առ յաւիտեան ժամանակի ։
Ջէ իմ երբէք զայս պատմեսցայ ամենայ ...
սոյ՝ որոյ նկատմունք 'ի մասին ազգային առաւել
սորայ կարէին լինել և լուսաւոր ։ և առաւել
զարմանալին այն է՝ զի այս այր ոչ գտեալ զարդ մեզ
այն Լաւրին և Գոյն լեզուաց, չէ Հնար թէ ըն-
թերցեալ իցէ զարժանաւոր զիրսն. և զպատ-
մութիւն, յորում խնդիրք այսոքիկ բերին յառաջ
եկեալ, նաև այնց, որք երկրորդին գիտութեան ու-
սանց իմանալոյ զմիտ նոցին ։ Այլ և ոչ ունի առ
զաւազակութեան Հանրապետականութեան ընդ ե-
րեւելի քաղաքացիս մեր, զի Գաղղիա միանգամայն
անՀաւատալ է ընդ Եւրոպայ ։ Սակայն ուսեալ է
առ զանՀնալ 'ի ձեռն գանի ևն աշխարհագրութեան,
և պատմութեանց և քաղաքական մեծամեծ անց-
ից, որ Հանդիպեալ են մերս ազգի աշխարհն

[illegible]

Բանասիրական

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

խնդալ ՚ի Սուր, ահռառ ընդդէմ և ճնշէն. բայց չէ-
հասեալ Ջրոյն ՚ի կախարդն՝ մինչ Արեգակն և
Լուսինն, որք յարաբերութեամբ էին ընդ Սուրբ՝
յարմոնդեցին զկատարելութիւնն ընդ որ Նորոգման հասա
պզղանեն նորա զանկատելի ՚ի բուն, և նոյն թէ շնոր-
հաւորութիւն ՚ի մեջ նորա և Արեգականն և Լուսնին՝
մինչև ցայսօր ժամանակի. այն էին յանկարծ ՚ի
միջոյ յարձակեր և խաւարեցուցանէ զնոսա.
(Տեսմ Սուրբ Գրոց, Բոհոս Հնգից. Բնագրեր
Հայոց, և առաւելն աստեն ասեալ՝ զմնն նոյն եր
և անձն նշանակէն.) Նորոգման երկին յայլ
մարդ փոխադրեցեալ՝ մարտ պատերազմն հա ընդ
Սուրբոցն մինչև արքեն փոխել նոցա և աղաղակ
ձայն և նոր ընդէր լինէր յամենայն կողմանց,
ՆՈՐ և Նորոգման իշխեն ՚ի զաւր մինչ ՚ի միասին
(տես ձեռն.) Նորոգման կոչեր ՚ի ձեռն ՆՈՐՈԳ զա-
զնչն երկինց, որով զմնաւ ամ զենեւր փ. յաղթ
և զօրացուցէ Սուրբոց՝ Թագաւորին անունն. որ
չարաչար երբև զդոյ արձանեցեն, և յարձանեցէր ՚ի
թէ շնամէս երբև զՄնոյ՝ յարատեւել արժեամբ. Նո-
դա Սուրբ մերձեն ՚ի լոյսոյ հաղորդեալ հասեն
ընդդէմ Սուրբ. ՆՈՐ սանեալ թէ առաքեալ
մեծ էր Սուրբն՝ Սուրբոց անուն, ելեալ զ Համբա-
կոսն երկնից աշխարհական Նմանեալ. և Փոխարա-
նեալ դաշտաւորութեան լոյսանց. (առնէ զառ չարաչարն)
փառաբանեալ մեծանայ յանձնեցից ծանրոց. Նա ՚ի ծով
և ՚ի սերտ երկրի ստորին մնացորդութեան, Զանգու
և Նեղութեան վերացեալ յերկիննա՛ աղաղակ եհեղն
էին. և Սուրբ հանդիպեալ՝ առաքեալ եղին ըՄամ-
բուն ՚ի աւեռ ոչ իշխեալ, և աւետիքն փառաւորե
զարմանք ծանր ՚ի սերտ եկեղեց. և Նոցա եւ
զՆորոգութեան Տէրն եկեղեց պատերազմել մրցեն եւ բոցն
ամենեցունց Սուրբէր ընթերցողք հայրն պարզ
՚ի պարզոյ երեւեալ, ըն թէ Արդեան Հնգեալ,
թէ ամբողջ, հաւ առ ընդէր Յովհանն, և թէ
Նահապետ Բնագրեալ, ոչ այլ երբ էր եթէ
ոչ զինքն Հայաստանեայ, նախ մեծարեալ ՚ի Նոյէ
(հաւ Նորոգեցին) յետ հանդստարանն հերերոց.
Թագաւոր զօրաւն մի անուանեալ և անձն ՚ի ընդերեն
քերթողքն Հնգեալ՝ զամենայն մի առ մի հանդի-
մանն զոյանեալ թէ Սուրբ Գրոց, և թէ պատմու-
թեան Աշխարհ մերոյ։

Պիէմոնդ ծովահանգիստ թիւ 71

Հետագայ կարգդ մանրամասնեալ
յանդիմանէ կացուցանէ զթիւ և զչ
չափ կանոնաւոր նաւուց մտելոց ՚ի
Պիէմոնդ յայլ և յայլ կողմանց յամի
1844—45։ —Ի Յրիտանիոյ 5 նաւ
1817 թոն. ՚ի Պոլիսոյն Յարկէ Ջնուայ
1 նաւ 15 թոն. ՚ի Նոր Հարաւային
Վալէսոյ 1 նաւ 184 թոն. յայլ
աշխարհաց Իռլանդիոյ 5 նաւ 1008.
յԱմերիկոյ 5 նաւ 1053 թոն. ՚ի
Աւստրիականաց 7 նաւ 1605 թոն. ՚ի
Յունաստանէ 7 նաւ 1915 թոն. ՚ի Պրու-
սիոյ և ՚ի մնացեալ կողմանց նորա՝
77 նաւ 15,706 թոն. Ռուսաստանէ և
՚ի կողմանէ նորա՝ 29 նաւ 5,848 թոն.
՚ի Դանիմարքայ 5 նաւ 2074 թոն. ՚ի
Սարդինիայ 4 նաւ 595 թոն. ՚ի Սա-
քսոնիոյ և ՚ի մնացեալ կողմանց նորա՝
14 նաւ 1,345 թոն. յՍպանիոյ 24
նաւ 3,567 թոն. յՇուեդիոյ 8 նաւ
2090 թոն. ՚ի Սալոնիկէ 9 նաւ 1505
թոն. և ՚ի Պորտուգալիոյ 9 նաւ 1044
թոն. բոլոր 399 նաւ 75,566 թոնաչափ։

Հետագայ կարգդ մանրամասնեալ
յանդիմանէ կացուցանէ զթիւ և զչափ
կանոնաւոր նաւուց ելելոց ՚ի Պի-
էմոնդայ յայլ և յայլ կողմանս ՚ի
նմին ամի։ —Ի Յրիտանիոյ 6 նաւ
1741 թոն. յայլ աշխարհս Իռլան-
դիոյ 5 նաւ 924 թոն. յԱմերիկա 2
նաւ 384 թոն. ՚ի Աւստրիականս 5 նաւ
1310 թոն. ՚ի Յունաստան 1 նաւ 232
թոն. ՚ի Պրուսիոյ և ՚ի մնացեալ
կողմանս նորա 99 նաւ 31,737 թոն.
՚ի Ռուսիոյ և ՚ի կողմն նորա 41
նաւ 74009 թոն. ՚ի Դանիմարք 7
նաւ 2467 թոն. ՚ի Սաքսոնիա և ՚ի
մնացեալ կողմանս նորա 27 նաւ 4,148
թոն. յՍպանիա 27 նաւ 50,40 թոն.
յՇուեդիա 9 նաւ 3201 թոն. ՚ի Սա-
լոնիկ 1 նաւ 151 թոն. ՚ի Սին-
կափուր 144 նաւ 22,85 թոն. ՚ի
Սիմէոնատն 12 նաւ 4,027 թոն. ՚ի
Կուպայ, 1 նաւ 60 թոն. և ՚ի
Գաէջէ 9 նաւ 1252 թոն. բոլոր 594
նաւ 75,096 թոնաչափ։

Հետագայ կարգդ մանրամասնեալ
յանդիմանէ կացուցանէ զթիւ և զչ
չափ նաւուց Տերմացւոց մտելոց ՚ի

Ֆինանդ. յայլ և յայլ կողմանց յամի 1844—45 . — ՚ի Անգղիափառայ 52 նաւ 4.435 թոն . ՚ի Սոլադայէ 12 նաւ 508 թոն . ՚ի Սուրինամայ և ՚ի մնացեալ կողմանց նորա 45 նաւ 4.445 թոն . ՚ի Շվէդիայ 209 նաւ 3.695 թոն . ՚ի Պրուսիայէ 159 նաւ 5418 թոն . ՚ի Դանիմարքայ 194 նաւ 2.968 թոն . ՚ի Հոլանդայէ 284 նաւ 1.725 թոն յայլ կողմանց անդրացւոց 576 նաւ 1.175 թոն . բոլոր 1.551 նաւ 2.1762 թոնաչափ .

Հեռացող կարգը նաւահանգստին, յանդիման կայացեալք զբօսն և զշատփոխ նաւուց անդրացւոց չու երկոց ՚ի Ֆինանդայ յայլ և յայլ կողմանս ՚ի նոյն ամի . — ՚Ի Անգղիափառ 50 նաւ 5.677 թոն . ՚ի Սոլադա 21 նաւ 350 թոն . ՚ի Սուրինամին և ՚ի մնացեալ կողմանս նորա 55 նաւ 5.598 թոն . ՚ի Շվէդին 216 նաւ 4.050 թոն . ՚ի Պրուսիա 185 նաւ 10.823 թոն . ՚ի Հոլանդա 423 նաւ 2.148 թոն . ՚ի Դանիմարքէ 224 նաւ 11.023 թոն . յայլ երկիրս անդրացւոց 405 նաւ 1.123 թոն . բոլոր 1577 նաւ 35.594 թոնաչափ

՚Ի Անգղիափառայ 152 նաւ 26.201 թոն . ՚ի Բոսթոնէ 1 նաւ 500 թոն . ՚ի Անտիլեան 19 նաւ 7524 թոն ՚ի Հոլանդայէ 1 նաւ 60 թոն .

Հեռակեալ կարգ նաւահանգստին առաջի անձինք զարժէս վաճառաց և զգումարս զրանց մաքսերոց ՚ի Ֆինանդ յայլ և յայլ կողմանց յամի 1844—45 . — ՚ի Ռուսաստանէ 350.09 ռուփլի . յայլ ուղղափառաց Գերմանիայ 47.337 ռուփլի . ՚ի Շվէդիայ 81.773 ռուփլի . ՚ի Մաքլենբուրգ 6.507 ռուփլի . ՚ի Բուրբոնէ 30.342 ռուփլի . ՚ի Հոլանդա և ՚ի մնացեալ կողմանց նորա 1.228.69 ռուփլի . ՚ի Սարդայ և ՚ի կղզեաց նորա 607.151 ռուփլի . ՚ի Բոմբայեայ 14.160 ռուփլի . ՚ի Աֆրիկայ 36.819 ռուփլի . ՚ի Սուրինամայ և ՚ի մնացեալ կողմանց նորա 521.931 ռուփլի . ՚ի Շվէդիայ ռուփլի 508.297 ՚ի Նորվեգիայ 26.310 ռուփլի . ՚ի Անգղիատանէ 147.653 ռուփլի, ՚ի Պրուսիայէ 534.156 ռուփլի . ՚ի Հոլանդայէ 71.150 ռուփլի . ՚ի Դանիմարքայ 307.799 ռուփլի . և այլ կողմանց անդրացւոց 165.055 ռուփլի . բոլոր 4.589.958 ռուփլի . արժողութիւն վաճառաց . Գումարն զրանց մաքսերոց եղև 1.250.511 ռուփլի . Ռոմանովայ 5.915.469 ռուփլի կամ արծաթոյ .

Հեռակեալ կարգ նաւահանգստին առաջի անձինք զարժէս վաճառաց . և զգումարս զրանց ՚ի Ֆինանդայ յայլ և յայլ կողմանս ՚ի նոյն ամի . — ՚Ի Ռուսաստանէ 516071 ռուփլի . յայլ ուղղափառ Գերմանիայ 82.787 ռուփլի . ՚ի Շվէդիա 233.423 ռուփլի . ՚ի Մաքլենբուրգ 39.363 ռուփլի . ՚ի Բուրբոնէ 6.816 ռուփլի . ՚ի Հոլանդա և ՚ի մնացեալ կողմանս նորա 345.525 ռուփլի . ՚ի Սարդայ և ՚ի կղզիս նորա 243.975 ռուփլի . ՚ի Բոմբայէ 41.801 ռուփլի . ՚ի Աֆրիկա 10.573 ռուփլի . ՚ի Սուրինամին և ՚ի մնացեալ կողմանս նորա 271.275 ռուփլի . ՚ի Շվէդին 945749 ռուփլի . ՚ի Նորվեգիա 18.401 ռուփլի . ՚ի Անգղիատան 425.524 ռուփլի . ՚ի Պրուսիայ 224.439 ռուփլի . ՚ի Հոլանդայ 74.506 ռուփլի . ՚ի Դանիմարքէ 259.687 ռուփլի . յայլ կողմանս Տեղացւոց 100.014 ռուփլի . բոլոր ռուփլի 4.057.437 արժողութիւն վաճառաց . Գումարն զրանց կերպոց եղև 1.153.755 ռուփլի . Ռոմանովայ ռուփլի 5.171.190 կամ արծաթոյ . Հաշուեալ

[illegible]

[illegible]